

ใคร่ครวญ มองย้อนสะท้อนตน

งานประจำชั้น ช่วงชั้น ๑

ลดการคาดหวัง

นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง

โดย สิริมา มนูญญา (ครูหนูช)

ครูประจำชั้น 1ห้อง2

ใคร่ครวญ มองย้อนสะท้อนตนเอง

หน้าที่ครูประจำชั้นได้วนกลับมาอีกครั้งก้าวเข้าสู่ปีที่ ๙ สำหรับการเป็นครู และในปีการศึกษา๒๕๖๑ฉันได้กลับมาต้อนรับนักเรียนชั้น๑ ความกังวลเริ่มต้นขึ้นอีกครั้ง ฉันนั่งคิดทบทวนกับตัวเองว่ารู้สึกอย่างไรกับการเป็นครูประจำชั้น คำตอบที่ได้คือ ความกังวลในการดูแลเด็กๆ บวกกับความคาดหวังของผู้ปกครองและความร่วมมือต่างๆในการพัฒนาเด็กๆ และความไม่มั่นใจในความสามารถของตัวเองที่จะต้องลงมาฝึกฝนนักเรียนในชั้นหนึ่งอีกครั้ง และความคาดหวังต่างๆ ในตัวเด็กๆ แล้วจะทำอย่างไรกับความกังวลใจในครั้งนี้

ปัญหาของฉันคือ

การคาดหวังในตัวเด็กตั้งแต่ที่ยังไม่เจอกัน วันเปิดเทอมภาคเรียนฉันทะก็เกิดขึ้นในวันแรกที่ได้เจอกับเด็กๆ สิ่งที่ฉันเห็น คือ เด็กแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม กลุ่มแรกสามารถดูแลจัดการตนเอง ในเรื่อง กิจวัตรประจำวันได้ดี แต่ยังมีเด็กจำนวนหนึ่งที่ต้องคอยแนะนำตลอดเวลา ทุกอย่างดูไม่เข้าที่เข้าทาง และฉันพยายามบอกกับตัวเองว่าไม่ว่าเด็กๆจะเป็นอย่างไร หน้าที่ของเราคือการพัฒนาและฝึกฝนเขาให้ดีที่สุด แต่การเตือนตัวเองของเราในครั้งนี้ไม่เกิดผล เรายังคาดหวังและรู้สึกไม่ได้ตั้งใจ ฉันเริ่ม คุ เสียงดัง ใจร้อนกับเด็กๆ เข้มงวด พูดเยาะๆบ่น ฉันเริ่มรับรู้ได้ว่าเด็กๆในห้องไม่ชอบที่ฉันดุหรือเข้มงวดและพูดเยาะๆหรือบ่นพวกเค้ามากเกินไป และสังเกตเห็นว่าเด็กๆ ดูไม่ค่อยมีความสุข และรู้สึกไม่ปลอดภัย กับการเข้ามาอยู่ในชั้น ป๑ในเทอมแรก และตัวฉันเองก็ไม่มีความสุขกับการการคาดหวังในสิ่งเหล่านี้

ในคาบโฮมรูม ของวันจบภาคเรียนฉันทะ เรามีโอกาสได้เปิดวงคุยกัน และวันนั้นเราคุยกันในเรื่อง รู้สึกอย่างไรบ้างกับการเป็นพี่ชั้น๑ ในเทอมแรก เด็กๆทุกคนมีโอกาสดู พูด ในสิ่งที่รู้สึกและมีเสียงของเด็กชายคนหนึ่งพูดขึ้นว่า ในเทอมหน้าผมจะพยายามดูแลตัวเองและกลับไปฝึกตัวเองในเรื่องการเก็บของให้ดีกว่านี้ครับ และอยากให้ครูคุณผมให้หน่อยลงในเรื่องนี้หน่อยครับ เด็กชายคนนี้พูดด้วยรอยยิ้ม ไม่ได้มีที่ทำรู้สึกโกรธเราเลย ฉันรับปากเด็กชายคนนั้นทันทีว่าจะดูให้น้อยลงและชื่นชมในความกล้าหาญที่เห็นในสิ่งที่ตนเองต้องพัฒนา

ฉันเปลี่ยนตัวเองอย่างไร...

ฉันเริ่มทบทวนตนเอง ว่าเกิดจาก อะไร จากการทบทวนนี้นำไปสู่ การค้นพบ สิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้น ในตัวฉัน คือ ฉันเป็นคนที่มีความคาดหวังในตัวเด็ก จนทำให้ฉัน ลืมนึกว่าจริงๆ แล้วเด็กก็มีข้อดี ที่ทำได้นะ และเค้าก็พร้อมที่จะพัฒนาตนเองไปพร้อมกับเรา เริ่มจากการปรับความคิดตัวเองลงคาดหวังในตัวเด็กให้น้อยที่สุด และมองเด็กเป็นรายบุคคล และคอยเตือนตัวเองว่าไม่ควรไปยึดติดกับเด็กๆ ในปีก่อนๆ ที่เราเคยดูแลมา

เสียงสะท้อนของเด็กชายในวันนั้นทำให้ฉันกลับมามองดูตัวเอง ว่าเราได้ทำอะไรหรือฝึกและใช้เวลาเค้ามากพอแล้วหรือยังกับความคาดหวังที่เราตั้งไว้ ทำให้ฉันคิดขึ้นได้ว่า ไม่ควรให้เด็กปรับเปลี่ยนหรือฝึกฝนตัวเองแค่ฝ่ายเดียว เราเองที่เป็นครูก็ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการในการดูแลและฝึกฝนเด็กๆ ให้เป็นไปตามเป้าหมายตามศักยภาพและพัฒนาการของแต่ละคน เลิกเปลี่ยนทิ่บและคาดหวัง ให้โอกาสเค้าในการพัฒนาตัวเองและรอคอยการเติบโต และเมื่อเปิดเทอมภาควิริยะ เราเปิดวงคุยกันก่อนเริ่มเรียนและฉันเองก็ได้พูดกับเด็กๆ ไปด้วยว่าในเทอมนี้เป้าหมายในการฝึกฝนเด็กจะมีอะไรบ้าง และอ่านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เด็กๆ ฟัง และสัญญากับเด็กๆ ว่าจะดูให้น้อยลง จะไม่เสียงดังเหมือนที่ผ่านมา ถ้าครูฯ ปล่อยดูหรือเสียงดังเด็กๆ ทุกคนช่วยเตือนครูฯ ด้วยนะ หลังพูดเด็กส่งยิ้มและมองหน้ากันไปมา แต่ขอความร่วมมือกับเด็กๆ ว่าเราจะช่วยกันดูแลตัวเองและเพื่อนๆ ให้เป็นไปตามเป้าหมายนี้ฉันเปลี่ยนตัวเองจากพูดเยอะเป็นพูดน้อยลง และแค่เตือนเป็นระยะ ใช้เสียงในการดูน้อยลง เปลี่ยนจากการดูทั้งห้องเป็นเข้าหาเป็นรายบุคคล ทุกอย่างในห้องก็เริ่มดีขึ้น และมองเด็กๆ เป็นรายคนใจเย็นและรอคอย และรับฟังความต้องการของเด็กๆ มากขึ้น

เปลี่ยนแล้วเกิดอะไรขึ้น ส่งผลอะไร ในตัวเราและเด็กๆ

ทำให้เห็นพัฒนาการและศักยภาพของเด็กหลายๆ คนได้ชัดเจนมากขึ้นถ้าเราไม่ปรับใจตัวเองเราคงไม่เห็นสิ่งเหล่านี้จากตัวเด็กๆ นอกจากนี้ เราได้เห็นตัวเองว่าเรามองแต่สิ่งที่คาดหวังจนลืมนึกถึงเสียงหรือสิ่งที่เด็กอยากให้เป็นไป เราจึงเปลี่ยนตัวเองด้วยการฟังเสียงของเขาให้มากขึ้น แล้วเราจะได้ฟังเสียงสะท้อนความเป็นตัวเราในมุมของครูประจำชั้นได้ชัดขึ้นและรู้ว่าตัวเองจะต้องเปลี่ยนและปรับอะไร จากเสียงเล็กๆ ของเด็กๆ ในห้อง สิ่งเหล่านี้ทำให้เราและเด็กๆ เข้าใจกันมากขึ้นและรับรู้ได้ว่า เด็กๆ เข้าใจในสิ่งที่ครูกำลังฝึกและพัฒนาเขา ถึงแม้จะมีดูบ้างเสียงดังใส่กันบ้างโกรธกันบ้าง แต่ตอนนี้เด็กๆ พอจะเข้าใจแล้วว่าครูทำไปเพื่ออะไร และเพื่อใคร ทำให้ความกังวลใจที่เคยมีลดลงไปมากจากที่เคยมี และส่งผลให้มีกำลังใจและมีกำลังใจในการพัฒนาเด็กๆ ต่อไป

สุดท้ายฉันได้เรียนรู้ว่า การคาดหวังในตัวเด็กมากเกินไปโดยที่ยังไม่เห็นศักยภาพที่แท้จริงของเด็กแต่ละคน อาจทำให้เรามองไม่เห็นในสิ่งที่เค้าทำได้ดีมีมากกว่าสิ่งที่เค้าทำไม่ได้ ครูควรรอยกลับมามองถึงศักยภาพของเด็กและระบอคอยการพัฒนาของเด็กเพื่อให้เติบโตไปตามวัย